

VNÉ MEI VOÛ
A MËNÂ LA BARTAVÈLLÈ

DISPENSE
ANNO 2004

XVII-XXI INCONTRI TEORICO-PRATICI DAL 23 FEBBRAIO AL 3 MARZO
DOTT.SSA MONICA CINI.

UNA PROPOSTA

Infine si è proposto di realizzare un pieghevole da distribuire durante i Giochi Olimpici per far conoscere la situazione linguistica e culturale della Valle, trattando gli aspetti più cari ai partecipanti.

A causa della mancanza di tempo per la realizzazione definitiva, si riassumono di seguito le indicazioni fornite dai partecipanti al corso e i primi testi su cui elaborare la stesura definitiva del pieghevole.

IMMAGINI: una fontana in pietra con ghiaccio in prima pagina
All'interno del pieghevole sullo sfondo del testo fotografie di
attrezzi tipici della valle e della cultura alpina.

TESTO INTERNO a cui affiancare la traduzione in italiano (nel patois di Salbertrand).

Nou fai plazéi 'd vèi tan zhèn que arribâ da tou lo coû dou mounde din la nottra valéa, l'Àouta Valéa 'd Sèuza, a gashâ lou zhôs d'ivêr dla Olimpîa dou 2006.

La Valéa 'd Seuzas a l'à ëncushoun d'istouâ: ecoumensâ dal tèn dou Rouman - lî passâ d'isî Anniblè bou soun elefan -, l'î itâ invadúa dou Sarazîn e din 'l ten velh l'î chiû itâ un anâ - t - aréi de trouppa.

Ënviân 'l 1200 l'Aouta Douîa - ëntec vous-àoutri ou sé a l'à fai par del'Oussitoûanha, que s'itëndia da la Spanha dou Nor par toutta la Fransa dou Soud fin ad arribâ alla Valadda 'd Couni e alla nottra valéa, que l'à préi ëncushoun 'd coutumma e la manheâ 'd parlâ ' patouâ.

Dou 1300 l'î itâ d' sus lou rei 'd Fransa fin ad aribbâ a lo tèn plu prosshi, can bou lous accôri d'Utrecht dou 1713 l'î itâ dounâ aou Savoia. Dou 1747 al Col dl'Assietta la lh'î itâ

una grösa battalha, î l'an galhà lou piemountèi ënsèn bou lous aoutri shën contrè lou Fransê e lou Spanholli.

Dioulouâ la Valéa 'd Sèuza l'î anâ aprê 'l destin dou Savoia e poi d'Italia.

Nottri velhî viviàn dou bitin dla campanha: semnavan bien 'd granalha, fazian 'l fën iamën fin allâ simmâ dla montanha pèr mantinî d'ivêr lâ vasshâ e lâ fiâ, bitavan ëncushoun 'd tartiflâ e 'd favâ. D'ivêr, can fazian la vilhâ din l'itâbbli, lous ommi iblouàvan 'l shinebbou e lâ fennâ 'l fieâvan. Fieâvan mài la lanâ dla fiâ par s' fâ la guinilhâ, lou linzô e lou coubertou.

Iamen tous lou plas dl'Aouta Valéa soun fei bou la faîna, 'l lai e lou-z-ioû (par ezample la tarta, lou gofrî e la calhièttâ) e bou la tartifla, que mizhiàvan ënsen a la toumma (tartifla a la sâ bou toumma grasâ) o bou la vianda (friccandò) o la soussissa.

Al zhou d'ënqueu, ma d' partoû, la manheâ 'd vioû a l'î bien shinzhâ. La lh'à ëncushouèn zhën que vèn 'n Aouta Valéa d'Eèuza a s'iccarüssâ - ëntèilâ la lh'èâ lou paquî la lh'è lou trazâ dou-s-esqui - a proumenâ e prennè l'êr boun e a vèl la gléisa velhâ, soun dou 1500, lâ fountanâ 'd peiâ e bô bou lou coubioou 'd lóouza.

Nous òoutri nou saïan bien counten que la zhournâ que vous òoutri passâ a counnèisse la nottra montanha e a vèl lou zhôs d'ivêr, a gustâ lou noltre plas e a v'approushâ alla nottrâ coutumma e al patouâ, vou pleien e vou-s-armarsien bien 'd queur d'èise isì.

TESTO FINALE (patois di Fenis)

Patouâ

Lëngo d' notrou velhou

Lëngo parlâ dâ nôu

Chiarchen 'd lâ parlâ tejou

Si nou vouren pâ se pêrdë

Dîn sê moundë ipouvantâ

De sètte generasioun arenduë

Ou tèn què lî-z-itá

Ou tèn què lî pasá
Patouá que bêllè lèngô
Lèngô prouvênsâlè
Lèngô senso counfin
Parlá da nô vizin
Qui se sounan voeuirô fransê
Mé i soun d'sou lè mêimè sê
I soun coumà nouzâoutrè
De paizan dou mounde que voeirão ou lî abîtà
D'ounè foullè îpouvantá.

Con questi versi ci auguriamo di stimolare ulteriori riflessioni e di poter vedere realizzato il nostro progetto nel prossimo corso.